

Inleiding

In 2022 wordt de Omgevingswet van kracht. Deze wet zorgt inhoudelijk niet voor grote wijzigingen in de bescherming van de bodem- en waterkwaliteit, maar kent wel instrumenten die voor de drinkwatervoorziening een rol spelen. Schoon en betrouwbaar drinkwater is van groot belang voor de volksgezondheid. WMD, provincie Drenthe, waterschappen en gemeenten dragen samen verantwoordelijkheid voor de veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening in Drenthe. Deze verantwoordelijkheid ligt vast in de zogenoemde 'zorgplicht' in de Drinkwaterwet. En in de provinciale omgevingsverordening (POV) zijn nadere regels vastgelegd over de bescherming van grondwaterbeschermingszones. Met de Omgevingswet krijgen gemeenten meer mogelijkheden voor lokale afwegingen bij nieuwe ruimtelijke plannen en ontwikkelingen. Water wordt steeds meer leidend bij ruimtelijke opgaven, waarbij ook het drinkwaterbelang met hoge prioriteit wordt meegewogen.

Uitgangspunten WMD

WMD wil dat de bescherming van Drentse drinkwaterbronnen wordt opgenomen in de nieuwe instrumenten van de Omgevingswet. WMD gaat daarbij uit van 2 belangrijke uitgangspunten voor een robuuste drinkwatervoorziening in Drenthe:

1. Het beschermen van het grondwater samen met gebiedspartners;
2. Het beschermen van de drinkwaterleidingen (van bron tot tap), o.a. door samenwerking met andere beheerders (wegen, water, energie, etc.).

WMD vraagt aandacht voor zeven thema's die voortkomen uit de drinkwaterontwikkelingen en raakvlakken hebben met gemeentelijk beleid en ruimtelijke plannen rondom drinkwater:

1. Bescherming bestaande drinkwaterwinningen
2. Inrichting en gebruik ondergrond / energietransitie
3. Inrichting en gebruik bovengrond (landbouw, stedelijk gebied)
4. Bevoegd gezag bodem en verontreinigingen
5. Aanvullende strategische (grondwater)voorraden voor de drinkwatervoorziening
6. Zuinig en bewust watergebruik
7. Invloed oppervlaktewater

In onderstaande tabel zijn de thema's, risico's en onze doelen kort beschreven.

Thema	Risico's voor waterwinning, o.a.:	Wat vraagt WMD van gemeente/waterschappen? En wat wil WMD bereiken?
Bescherming bestaande drinkwaterwinningen	Ongewenste activiteiten die de winning van schoon water in gevaar brengen	• Drinkwaterparagraaf • Opnemen grondwaterbeschermingszones op kaartmateriaal • Aandacht voor Zorgplicht en de POV omtrent bescherming van water • Aandacht voor drinkwaterbelang bij ruimtelijke afwegingen • Vermindering bestaande risico's en voorkomen nieuwe risico's
Inrichting en gebruik diepe ondergrond/energietransitie	• Doorboren kleilagen • Risico's van bodemenergiesystemen • Opwarming bodem en leidingwater • Beschadigen van leidingen	• Een bewuste afweging waar bodemenergiesystemen en warmtenetwerken worden aangelegd • Neem WMD mee aan het begin van het proces • Maak afspraken over de aanleg en onderhoud van leidingen
Inrichting en gebruik bovengrond	• Lekkende riolen / overstorten • Industriële verontreiniging • Uitspoeling van meststoffen / nitraat • Gewasbeschermingsmiddelen in het milieu	• Het minimaliseren van de risico's, bijvoorbeeld door het gebruik van natuurlijke gewasbeschermingsmiddelen en verwijderen van riool-overstorten • Opnemen drinkwaterbelang in de rioleringsplannen / programma's • Naleving van POV bij beheer, vergunningverlening en handhaving
Bevoegd gezag bodem	• Aanpak verontreinigingen en sanering door verschuiving bevoegd gezag onzeker • Verontreinigingen in bodem en grondwater leiden tot problemen drinkwater	• Vragen naar een plan van aanpak hoe om te gaan met verontreinigingen en saneringen in grondwaterbeschermingsgebieden • Aandacht voor zorgplicht Drinkwater bij saneringsplannen • Naleving van POV bij beheer, vergunningverlening en handhaving
Aanvullende strategische voorraden (ASV's) en ruimtelijke bescherming	• Momenteel is de ruimtelijke bescherming afwezig, omdat de locaties voor ASV's nog niet definitief zijn	• Kennisname van de beoogde ASV locaties • WMD betrekken bij ontwikkelingen • Opnemen beschermingsregime in gemeentelijke plannen
Zuinig en bewust watergebruik	• Onbewuste inwoners en bedrijven verbruiken mogelijk meer drinkwater en gebruiken mogelijk meer risicovolle / milieuvreemde stoffen • Toekomstig drinkwatertekort wegens hitte en droogte	• Sturen op zuinig en bewust waterverbruik, zeker in tijden van droogte • Sturen op klimaatrobuuste bouwplannen • Bij impact drinkwaterinfrastructuur, overleg met WMD • Inwoners informeren over activiteiten zoals wassen van auto's, onkruidbestrijding en risico's van lekken olie
Oppervlaktewater	• Infiltratie van oppervlaktewater met milieuvreemde stoffen	• Maatregelen om infiltratie bij IBA's te verminderen • Signaleren van koppelkansen waterbergingsgebieden met waterwinningen en ASV's • Waterbeschikbaarheid moet leidend zijn bij ruimtelijke inrichting en landgebruik

Wilt u het volledige position paper WMD en omgevingswet lezen? Ga dan naar wmd.nl/positionpaperomgevingswet